

मुंबई विद्यापीठ

संचालक, परीक्षा व मूल्यांकन मंडळ
एम.वे.पूने यवत विद्यानगरी,
करोना तांगाकुड (प.)
मुंबई -४०००१८

प्रा.क्र.: संपर्कमूल्य/२०२०-२१/१

दिनांक : १८ मे, २०२०

परिपत्रक उन्हाळी परीक्षा २०२० संदर्भात —

प्रस्तावना :-

कोरोना विद्याणूचा (कोकीड-१९) प्रादुर्भाव जगात गोठया प्रमाणात सुरु आहे. या साथीच्या रोगाचा प्रसार आणि त्याचा दैनंदिन जीवनावर होणारा प्रमाव व त्याची याप्ती राज्याच्या बेगवेगळ्या भागात मित्र स्वरूपात दिसून येत आहे. या साथीच्या रोगाचा प्रमाव दीर्घकालीन असू शकतो. या पार्वंभूमीवर विद्यापीठ / महाविद्यालयांमध्ये परीक्षांचे नियोजन आणि शैक्षणिक वेळापत्रकाच्या अंमलबजावणीत अडचणी उद्भवत असत्यामुळे महाराष्ट्र शासनाच्या उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाने मुंबई विद्यापीठाचे कुलगुरु प्रो. सुहास पेढणेकर यांच्या अध्यक्षतेखाली एक समिती गठित केली होती. विद्यापीठ अनुदान आयोगाने परीक्षा व शैक्षणिक वेळापत्रकांबाबत दि. २९ एप्रिल, २०२० रोजी मार्गदर्शक सूचना निर्मीत केल्या. मार्गदर्शक तत्वाच्या आणि उच्च शिक्षणातील भागधारकांच्या सूचनांना उपयोग करून समितीने दिनांक ०६ मे, २०२० रोजी महाराष्ट्र सरकारला अहवाल सादर केला. सदर अहवालागार्धील शिफारसी स्वीकृत केल्या आहेत. या शिफारसीनुसार विद्यापीठांनी दि. ०१ जुलै ते ३१ जुलै, २०२० दरम्यान अंतिम वर्षाच्या अंतिम सत्राच्या परीक्षांचे आयोजन करावयाचे आहे.

कोरोनाच्या पार्वंभूमीवर साधारणतः दि. १४ मार्च, २०२० पासून महाविद्यालये बंद झाली आहेत. त्यामुळे विद्यार्थी वर्ग हवालदील झाला आहे. सगळीकडे अनिश्चितता आहे. त्यामुळे विद्यार्थ्यांच्या मनात परीक्षेसंबंधी अनेक शंका निर्माण झाल्या आहेत. या पार्वंभूमीवर शैक्षणिक होत्राचे पावित्र आणि परीक्षा पद्धतीची निष्ठा राखून परीक्षा घेण्याचे मोठे आव्हान विद्यापीठासमोर आहे. मुंबई विद्यापीठाचे कार्यशीत्र महानगरी, नागरी, अर्धनागरी, ग्रामीण आदिवासी, डॉगराळ भागात विस्तारलेले आहे. महाविद्यालयांमध्ये साधनसामुग्री व मनुष्यबळ पाहता सुरक्षित अंतर व महाविद्यालयाच्या परिसरात गटी न होता परीक्षा घेण्यासाठी विद्यापीठाने उपाय योजले आहेत.

परिपत्रक :-

विद्यापीठ अनुदान आयोगाची मार्गदर्शिका व शिक्षण संचालक (उच्च शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य पुणे-१ यांचे पत्र क्र.मु.एन.वा.व/२०२०/बैठक/वित्त-१/४१३१ A, दिनांक ०८ मे, २०२० नुसार विद्यापीठाच्या विविध शैक्षणिक विभागांचे संचालक / प्रमुख, संस्थानीत महाविद्यालयांचे प्राचार्य, मान्यता प्राप्त संस्थांचे संचालक / प्रमुख, दूर व मुक्त अध्ययन संस्थेचे संचालक, विद्यापीठाच्या रत्नागिरी व ठाणे उपपरिसराचे समन्वयक व सहायक कुलसंचिव यांना या परिपत्रकाव्यारे उन्हाळी परीक्षा २०२० बाबत प्राचार्य, शिक्षक व विद्यार्थी यांच्या मनात संध्यम राहू नये व त्यांना माहिती अवगत व्हावी, या हेतूने खालील बाबी माहिती करीता कळविण्यात येत आहेत.

- १) अंतिम सत्राच्या / वर्षाच्या विद्यार्थ्यांच्या शासनाच्या निर्देशान्वये परीक्षा हया जुलै, २०२० मध्ये घेण्यात येतील. जसे
- सत्र पद्धतीतील दोन वर्षांचा अभ्यासक्रम असल्यास ४ च्या सत्राची परीक्षा घेण्यात येईल.
 - सत्र पद्धतीतील तीन वर्षांचा अभ्यासक्रम असल्यास ६ च्या सत्राची परीक्षा घेण्यात येईल.
 - सत्र पद्धतीतील चार वर्षांचा अभ्यासक्रम असल्यास ८ च्या सत्राची परीक्षा घेण्यात येईल.
 - सत्र पद्धतीतील पाच वर्षांचा अभ्यासक्रम असल्यास १० च्या सत्राची परीक्षा घेण्यात येईल.
 - वार्षिक पद्धतीतील एक वर्षांचा अभ्यासक्रम असल्यास पहिल्या वर्षाची परीक्षा घेण्यात येईल.
 - वार्षिक पद्धतीतील तीन वर्षांचा अभ्यासक्रम असल्यास दोस-या वर्षाची परीक्षा घेण्यात येईल.
 - वार्षिक पद्धतीतील चौथा वर्षांचा अभ्यासक्रम असल्यास चौथ्या वर्षाची परीक्षा घेण्यात येईल.
- २) अंतिम सत्राच्या / वर्षाच्या परीक्षेस प्रविष्ट असलेले विद्यार्थी प्रथम, द्वितीय, तृतीय इत्यादी सत्र /वर्षाच्या परीक्षेत काही विषयात अनुत्तीर्ण (ATKT) असल्यास त्वा विषयांच्या परीक्षा सुधा जुलै, २०२० मध्ये घेण्यात येतील.
- उदा. तृतीय वर्ष वाणिज्य सत्र-६ या परीक्षेस असलेल्या विद्यार्थ्याची सत्र-६ ची परीक्षा जुलै, २०२० मध्ये घेण्यात येणार आहे. त्याचबरोबर सदर विद्यार्थ्यांचे सत्र १ ते ५ गा परीक्षेतील अनुत्तीर्ण विषयांची सुधा परीक्षा जुलै, २०२० मध्ये घेण्यात येईल.
- ३) विद्यार्थी अंतिम सत्राची / वर्षाच्या परीक्षेत उत्तीर्ण असेल परंतु प्रथम, द्वितीय व तृतीय इत्यादी परीक्षेत काही विषयात अनुत्तीर्ण असल्यास (ATKT) त्यांची अनुत्तीर्ण विषयांची परीक्षा जुलै, २०२० मध्ये घेण्यात येईल.
- ४) जुलै, २०२० मध्ये घेण्यात येणा-या अंतिम सत्राच्या / वर्षाच्या परीक्षा हया दि. १३, मार्च, २०२० पर्यंत शिकविण्यात आलेल्या अभ्यासक्रमानुसार घेण्यात येतील.
- ५) परीक्षेसंबंधीच्या अधिकच्या माहितीसाठी सोबत जोडलेले प्रपत्र-१ चे अवलोकन करावे.
- ६) विद्यार्थ्यांच्या किमान उपस्थिती बाबतची टक्केवारी लक्षात घेता, टाळेबंदीचा कालावधी हा त्या विद्यार्थी / संशोधन करणाऱ्या विद्यार्थ्यांचा उपस्थित कालावधी महणून ग्राहय घरण्यात यावा.
- ७) अंतिम वर्षाचे विद्यार्थी सोडून इतर विद्यार्थ्यांचे मूल्यगणन ग्रेडींग पद्धतीनुसार (५०% अंतर्गत व ५०% मागील सत्रातील गुण) करून निकाल जाहीर करण्यात येईल व त्यांना पुढील वर्गात प्रवेश देण्यात येईल व त्यांच्या अनुत्तीर्ण विषयांची परीक्षा ही महाविद्यालय / विद्यापीठ परिसंस्था/ विद्यापीठ शैक्षणिक विभाग सुरु झाल्यानंतर १२० दिवसाच्या आत घेण्यात येईल.
- ८) ज्या विद्यार्थ्यांना एटीकेटीच्या नियमांमुळे शैक्षणिक वर्ष २०१९-२०२० मध्ये प्रवेश मिळाला नक्ता असा विद्यार्थ्यांना सुधा पुढील वर्गात प्रवेश देण्यात येईल व त्यांच्या अनुत्तीर्ण विषयांची परीक्षा ही महाविद्यालय / विद्यापीठ परिसंस्था/ विद्यापीठ शैक्षणिक विभाग सुरु झाल्यानंतर १२० दिवसाच्या आत घेण्यात येईल.

- ५) सन २०१९-२०२० मध्ये अंतिम वर्ष सोहऱ्या प्रवेशित विद्यार्थ्यांच्या सम सत्रांच्या (सत्र-२,४,६,८) हया परीक्षांच्या निकालाची कार्यवाही शासनाच्या आदेशान्वये ५०% चालू सत्रातील अंतर्गत गुण व ५०% मागील सत्रातील गुण ग्राह्य घरून करण्यात येईल.
उदा. प्रथम वर्ष याणिज्य या वर्गांच्या सत्र-२ च्या परीक्षेचा निकाल हा सत्र-२ चे अंतर्गत गुणानुसार ५०% व सत्र-१ च्या गुणातील ५०% गुण ग्राह्य घरून तयार करण्यात येईल.
- ६) वार्षिक पद्धतीच्या अभ्यासक्रमांमध्ये अंतर्गत गुणांची पद्धत असल्यास अंतिम वर्ष वगळून इतर परीक्षांचा निकाल हा अंतर्गत परीक्षेचे गुण हे १००% ग्राह्य घरून जाहीर करण्यात यावा.
- ७) ज्या अभ्यासक्रमांना अंतर्गत गुणांची पद्धती नसेल अशा अभ्यासक्रमातील विद्यार्थ्यांना मागील सत्रातील मिळालेल्या गुणांच्या आधारे निकाल जाहीर करण्यात येईल.
उदा. क्षितीय सत्र बी.ए. या अभ्यासक्राता अंतर्गत परीक्षा पद्धती नसल्यानुळे अशा विद्यार्थ्यांना प्रथम सत्र बी.ए या वर्गात मिळालेल्या गुणांच्या आधारे क्षितीय सत्र बी.ए. या परीक्षेस गुणदान करण्यात येईल.
- ८) अंतिम वर्ष सोहऱ्या सन २०१९-२०२० मध्ये प्रवेशित विद्यार्थ्यांच्या सम सत्र (२,४,६) / वर्ष २,३ व ४ इत्यादी निकालाची कार्यवाही ५०% अंतर्गत व ५०% मागील सत्रातील यावाबत अपलंबविण्याच्या कार्यपद्धती बाबत विद्यापीठाकडून स्वतंत्रपणे जाहीर करण्यात येईल.
- ९) ५०% अंतर्गत गुण व ५०% मागील सत्रातील गुण या आधारे निकाल जाहीर झाल्यानंतर मिळालेल्या ग्रेडबाबत विद्यार्थी समाधानी नसेल तर सदर विद्यार्थी पुढील सत्रात परीक्षेस प्रविष्ट होवून गेड मध्ये सुधारणा करू शकतो.
- १०) अंतिम सत्रातील / वर्षातील विद्यार्थ्यांच्या अंतिम सत्रातील परीक्षा किंवा मागील सत्रातील अनुत्तीर्ण विषयांच्या परीक्षांच्या पद्धती, कालावधी, इत्यादी बाबत माहिती विद्यापीठाकडून स्वतंत्रपणे जाहीर करण्यात येईल.
- ११) अंतिम सत्रातील / वर्षातील विद्यार्थ्यांच्या अंतिम सत्रातील परीक्षा किंवा मागील सत्रातील अनुत्तीर्ण विषयांच्या परीक्षांचे खेळपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या निर्देशान्वये दि.२०जून,२०२० नंतर जाहीर करण्यात येईल.
- १२) वरील सर्व बाबी हया सत्र पद्धती, वार्षिक पद्धती, पदवी व पदव्युत्तर अभ्यासक्रमांसाठी शैक्षणिक वर्ष २०१९-२० साठीच लागू राहील.
- १३) ज्या अभ्यासक्रमांच्या परीक्षांचे परीक्षा अर्ज भरण्याची अंतिम तारीख ही दि.३१ मार्च,२०२० होती. अशा परीक्षांचे परीक्षा अर्ज भरण्यासाठी विद्यापीठ सुधारीत तारखा नमूद करून परीक्षक जाहीर करेल.
- १४) दूर व गुक्त अध्ययन संरेख्यावर विद्यार्थ्यांसाठी, संचालक, दूर व गुक्त अध्ययन संरथा हे त्यांच्या परीक्षेबाबत स्वतंत्र परिपत्रक जाहीर करतील.
- १५) पीएच.डी आणि एम.फील च्या विद्यार्थ्यांना त्यांचे प्रवंघ, प्रवंधिका सादर करण्याची अंतिम तारीख किंवा कमाल मर्यादा विद्यापीठाच्या प्रचलित नियम / अधिनियमानुसार संपुष्टात आली असेल किंवा कोकीड-११ मुळे टाळेबंदीच्या कालावधीत संपुष्टात येत असेल अशा विद्यार्थ्यांना त्यांचे प्रवंघ /प्रवंधिका व त्याबरोबरच्या इतर बाबी सादर करण्यासाठी सहा महिन्यांची मुदत वाढ देण्यात येत आहे.

- २०) वीएस.टी व एम.पील खे लावडा-होमे Online प्रदर्शनीने गेज़ासाठी विद्यार्थीतकडून कार्यवाही सुरु आहे, याचाबदी कार्यवाहीती विद्यार्थीतकडून जाहीर करण्यात येईल.
- २१) स्वाक्षर महाविद्यालय / विभाग यांना सुट्टा परिणेत एकरूपता गेज़ासाठी वरील कार्यवाही अवलंबविता येईल.
- उपरोक्त माहिती सर्व संवितांच्या निर्दर्शनास आणुन गावी.

संदर्भ : मुंबई
दिनांक : १८/०५/२०२०

(दॉ. विनोद पाटील)
(दॉ. विनोद पाटील)
संचालक
परीक्षा व मूल्यापन मंडळ

अंति,

विद्यार्थीतकडून दिलेले संवादक / प्रमुख, संबंधीत / संबलीत महाविद्यालयांचे घावाव, यांना ता. संवादक संवादक / प्रमुख, दूर व मुक्त अभ्यास संस्थेवे संवादक, विद्यार्थीतकडून रत्नागीरी व तांने उपरिसरावी समन्वयक व साहायक मुल्यापन येण्याची

a) छठ विद्यार्थीतकडून व स्वीय कार्यवाहीतकडून घोषित :-

१. संचालक, केंद्रीय संग्राहक सुविधा विभाग, परीक्षा विभाग, मुंबई विद्यार्थी, मुंबई-१८
२. सर्व उपकूलसाधित, परीक्षा विभाग, मुंबई विद्यार्थी, मुंबई-१८
३. उपकूलसाधित, नव वौटरी विभाग, दूर याचासाठेव अंगेटकर मवन, मुंबई विद्यार्थी, मुंबई-१८
४. उपकूलसाधित/मुल्यालेसहयात, वित व सेवा विभाग, परीक्षा विभाग, मुंबई विद्यार्थी, मुंबई-१८
५. उपकूलसाधित, बोरीस विभाग, कलीना कॅम्पस, मुंबई विद्यार्थी, मुंबई-१८
६. सर्व दरिघ यंत्रणा नियोजक, केंद्रीय संग्राहक सुविधा विभाग, परीक्षा विभाग, मुंबई विद्यार्थी, मुंबई-१८
७. सर्व सहा.कूलसाधित, परीक्षा विभाग, मुंबई विद्यार्थी, मुंबई-१८
८. सर्व यंत्रणा परीक्षालन अधिकारी, केंद्रीय संग्राहक सुविधा विभाग, मुंबई विद्यार्थी, मुंबई-१८
९. समन्वयक एमकेसीएल, परीक्षा विभाग, मुंबई विद्यार्थी, मुंबई-१८

b) छठ विद्यार्थीतकडून घोषित :-

१. उपकूलसाधित, (बनसारी) परीक्षा विभाग, मुंबई विद्यार्थी, मुंबई-१८
२. उपकूलसाधित, कूलगुरु कायदातय, मुंबई विद्यार्थी, मुंबई-३२
३. पा.कूलगुरु/प.कूलगुरु/कूलसाधित/वित व सेवा अधिकारी यांचे स्वीय सहायक, मुंबई विद्यार्थी, मुंबई-३२
४. संचालक, परीक्षा व मूल्यापन मंडळ यांचे स्वीय सहायक, मुंबई विद्यार्थी, मुंबई-१८

मुंबई विद्यापीठ

संचालक, परीक्षा व मूल्यापन मंडळ^१
एच.वे.जूने कॉन सिलानगरी,
कल्हीन, साठेकुण्ड (प.)
मुंबई - ४०००८८

जा.क्र.: संपर्कमूल्य/२०२०-२१/४

दिनांक : २२ मे, २०२०

परिपत्रक

उन्हाळी परीक्षा २०२० मधील अंतिम सत्र / वर्ष वगळून इतर परीक्षांच्या निकालाच्या कार्यवाही संदर्भात..

विद्यापीठ अनुदान आयोगाची मार्गदर्शिका व शिक्षण संचालक (उच्च शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य पुणे-१ याचे पत्र क्र.युएनआय/२०२०/बैठक/विशि-१/४१३१ A, दिनांक ०८ मे, २०२० तसेच मुंबई विद्यापीठ परिपत्रक क्र. जा.क्र.: संपर्कमूल्य/२०२०-२१/१, दि. १८ मे, २०२० नुसार विद्यापीठाच्या विविध शैक्षणिक विभागांचे संचालक / प्रमुख, संलग्नीत / संचलीत महाविद्यालयांचे प्राचार्य, मान्यता प्राप्त संस्थांचे संचालक / प्रमुख, दूर व मुक्त अध्ययन संरचनेचे संचालक, विद्यापीठाच्या रत्नागिरी व ठाणे उपपरिसरांचे समन्वयक व सहायक कुलसंचिव यांना या परिपत्रकाब्दारे उन्हाळी परीक्षा २०२० मधील अंतिम सत्र / वर्ष वगळून इतर परीक्षांच्या निकालाच्या कार्यवाही करण्याबाबत परीक्षा व मूल्यापन मंडळ, मुंबई विद्यापीठ यांनी दि. २१/०५/२०२० रोजी Online झालेल्या समेत घेतलेल्या निर्णयानुसार शैक्षणिक वर्ष २०१९-२० मध्ये प्रवेशित असलेल्या सम सत्राच्या (सत्र २, ४, ६, ८) अंतिम वर्ष वगळून विद्यार्थ्यांच्या परीक्षा न घेता ५०% अंतर्गत गुण व ५०% त्याच वर्षातील मागील विषम सत्राचा (१, ३, ५, ७) गुणांच्या आधारावर निकाल लावण्याची कार्यप्रणाली खालील प्रमाणे :-

- १) ज्या नियमित विद्यार्थ्यांच्या सत्र २, ४, ६ इ. अंतर्गत गुणाच्या परीक्षा राहिल्या असल्यास त्या Online पद्धतीने, लघु प्रबंध सादर करून, दूरध्यनीव्वारे मीलिक परीक्षा घेवून किंवा सादरीकरण करण्यास सांगून, निरंतर मूल्यापन इत्यादी सोईस्कर पद्धतींचा अवलंब करून पूर्ण करण्यात यावात.
- २) मागील सत्राचे सरासरी गुण काढण्यासाठी विद्यार्थ्यांच्या सर्व विषयांचे गुण ग्राह्य घरावेत. यात नापास किंवा पास सर्व विषयांच्या (Theory, Practical, Oral, Term work) गुणाची वेरीज घेवून त्यानुसार त्याचे ५० गुणांमध्ये रूपांतर करण्यात यावे. यात विषम सत्राच्या परीक्षेतील एखाद्या विषयास पुर्वमूल्यांकनाच्या गुणात बदल झाले असतील तर पुर्वमूल्यांकनाचे गुण ग्राह्य घरण्यात यावेत.

- ३) ज्या अभ्यासक्रमाच्या सत्र परीक्षांना अंतर्गत गुणांची पद्धत नसेल अशा अभ्यासक्रमामध्ये शैक्षणिक वर्ष २०१९-२० या वर्षातील प्रवेशित विद्यार्थ्यांच्या विषम सत्रातील विषयांचे गुण सम सत्रातील विषयांना देण्यात यावेत. उदा. सत्र-२ साठी सत्र-१ चे गुण, सत्र-४ साठी सत्र-३ चे गुण इत्यादी. यात विषम सत्रातील विषयांचे गुण सम सत्रातील कुठल्या विषयास घावेत, यासाठी -

एफ.वाय. व एस.वाय.बी.ए. साठी प्रपत्र -१ चे अवलोकन करावे.

एफ.वाय. व एस.वाय.बी.कॉम.साठी प्रपत्र -२ चे अवलोकन करावे,

एफ.वाय. व एस.वाय.बी.एसी. साठी प्रपत्र -३ चे अवलोकन करावे.

(प्रपत्रातील रकाना आ मधील विषया समोर रकाना व मध्ये दाखविण्यात आलेल्या विषयाचे गुण घावेत.)

Foundation course या विषयात अंतर्गत गुण सम सत्रात उपलब्ध असतील तर ते सम सत्रातील घ्यावेत व ७५ पैकी असलेले बहिरळ्य गुण मागील सत्रातील (विषम) घ्यावेत. अंतर्गत २५ गुण हे सम सत्रातील उपलब्ध नसल्यास ते सुचा मागील सत्रातील (विषम) घ्यावेत.

- ४) तीन वर्षीय एलएल.बी. यातील दिंतीय वर्ष एलएल.बी. व पाच वर्षीय बी.एल.एस. मधील दिंतीय, तृतीय व चतुर्थ वर्षांच्या (शैक्षणिक वर्ष २०१९-२० मधील प्रवेशित विद्यार्थी) निकालासाठी त्या-त्या वर्षातील विषम सत्रांचे विषयांच्या गुणांचे सरासरी गुण काढून ते गुण सम सत्राच्या सर्व विषयांना देण्यात यावेत.

उदा. सत्र-२ च्या परीक्षेसाठी सत्र-१ (ऑक्टोबर, २०१९ मधील परीक्षेतील) गुणांच्या सरासरीने गुण देण्यात यावेत.

- ५) ज्या अभ्यासक्रमाच्या सत्र परीक्षांना अंतर्गत गुणांची पद्धत असेल त्यासाठी -खालील प्रमाणे सन २०१९-२० मध्ये प्रवेशित विद्यार्थ्यांसाठीच वापर करावा.

पर्याय-१ : ज्या अभ्यासक्रमास सत्र परीक्षेस अंतर्गत (Internal) २५ गुण व बहिःस्थ परीक्षेस (External) ७५ गुण असतील

उदा. : सत्र-१ मागील परीक्षेतील गुण (ऑक्टोबर २०१९) हे खालील तक्त्यात दर्शविल्याप्रमाणे असतील

विषय	अंतर्गत गुण २५ पैकी (Internal)	बहिःस्थ गुण ७५ पैकी (External)	एकूण गुण १०० पैकी
विषय क्र.१	१७	५५	७२
विषय क्र.२	२०	१५	३५
विषय क्र.३	२२	५०	७२
विषय क्र.४	२३	५४	७७
विषय क्र.५	२०	५१	७१

वरील विषयांच्या गुणांची एकत्रित बेरीज ३२७ असून सदरचे गुण हे ५०० पैकी आहेत. सदर गुणांचे १०० गुणांत रूपांतर केले असता, ते ६५ (पूर्णाकात रूपांतर केल्यानंतर) येतात, त्यामुळे पूढील सत्रासाठी ५०% गुण देण्यासाठी ५० पैकी ३३ (पूर्णाकात रूपांतर केल्यानंतर) गुण ग्राह्य घरण्यात यावेत.

सत्र-२ परीक्षेतील गुण (एप्रिल,२०२०) हे खालील तक्त्यात दर्शविल्याप्रमाणे तयार होतील.

विषय	अंतर्गत गुण २५ पैकी (Internal)	बहिःस्थ गुण ७५ पैकी (External)	एकूण गुण १०० पैकी
		२१+३३=५४	
विषय क्र.१	२१	२१+३३=५४	५४
विषय क्र.२	२३	२३+३३=५६	५६
विषय क्र.३	९९	९९+३३=५२	५२
विषय क्र.४	९८	९८+३३=५१	५१
विषय क्र.५	२४	२४+३३=५७	५७

वरील तक्त्यात २५ पैकी अंतर्गत गुण हे सत्र-२ मधील अंतर्गत गुण आहेत. ७५ पैकी गुण तयार करतांना २५ पैकी सत्र-२ मधील अंतर्गत असलेले गुण व ५०% मागील सत्रातील गुण ३३ हे घेवून तयार करण्यात आलेले आहेत व अंतर्गत व बहिःस्थ (२५+७५) यांच्या गुणांची बेरीज एकूण गुण १०० पैकी दर्शविण्यात आलेले आहेत.

पर्याय-२ : ज्या अभ्यासक्रमास सत्र परीक्षेस अंतर्गत (Internal) २० गुण व बहिःस्थ परीक्षेस (External) ८० गुण असतील.

उदा. : सत्र-१ मागील परीक्षेतील गुण (ऑक्टोबर २०१९) हे खालील तक्त्यात दर्शवित्याप्रमाणे असतील

विषय	अंतर्गत गुण २० ऐकी (Internal)	बहिःस्थ गुण ८० ऐकी (External)	एकूण गुण १०० ऐकी
विषय क्र.१	५०	५५	७२
विषय क्र.२	५१	५०	६५
विषय क्र.३	५६	५०	५६
विषय क्र.४	५७	५४	७१
विषय क्र.५	२०	५१	६१

वरील विषयांच्या गुणांची एकत्रित वेरीज $34\frac{1}{2}$ असून सदरचे गुण हे ५०० ऐकी आहेत. सदर गुणांचे १०० गुणात रुपांतर केले असता, ते ६९ येतात, त्यामुळे पुढील सत्रासाठी ५०% गुण देण्यासाठी ५० ऐकी ३५ (पूर्णाकात रुपांतर केल्यानंतर) गुण ग्राह्य प्ररण्यात यावेत.

सत्र-२ परीक्षेतील गुण (एप्रिल,२०२०) हे खालील तक्त्यात दर्शवित्याप्रमाणे तयार होतील.

विषय	अंतर्गत गुण २० ऐकी (Internal)	बहिःस्थ गुण ८० ऐकी (External)	एकूण गुण १०० ऐकी
		$30^{**}+40$	
विषय क्र.१	५१	$29+34=63$	८३
विषय क्र.२	२०	$30+34=64$	८४
विषय क्र.३	५८	$27+34=61$	८०
विषय क्र.४	५६	$28+34=62$	८२
विषय क्र.५	५७	$26+34=60$	८६

वरील तक्त्यात २० ऐकी अंतर्गत गुण हे सत्र-२ मधील अंतर्गत गुण आहेत. ८० ऐकी गुण तयार करतांना २० ऐकी सत्र-२ गधील अंतर्गत हे 30^{**} मार्कामध्ये रुपांतर करण्यात असलेले आहेत. व गुण व ५०% मागील सत्रातील गुण $34\frac{1}{2}$ गुण घेवून तयार करण्यात आलेले आहेत व अंतर्गत व बहिःस्थ ($20+80$) यांच्या गुणांची वेरीज एकूण गुण १०० ऐकी दर्शविण्यात आलेले आहेत.(५०% अंतर्गत गुणांसाठी २० ऐकी असलेले अंतर्गत गुण हे बहिःस्थ परीक्षेमध्ये $30\frac{1}{2}$ या प्रमाणात करण्यात आलेले आहेत.)

पर्याय-३ : ज्या अभ्यासक्रमास सत्र परीक्षेस अंतर्गत (Internal) ४० गुण व बहिःस्थ परीक्षेस (External) ६० गुण असतील.

उदा. : सत्र-१ मार्गील परीक्षेतील गुण (ऑक्टोबर २०१९) हे खालील तक्त्यात दर्शविल्याप्रमाणे असतील

विषय	अंतर्गत गुण ४० ऐकी (Internal)	बहिःस्थ गुण ६० ऐकी (External)	एकूण गुण १०० ऐकी
विषय क्र.१	३०	३५	६५
विषय क्र.२	३२	३७	६९
विषय क्र.३	३३	४०	७३
विषय क्र.४	३५	४१	७६
विषय क्र.५	२८	३९	६७

यरील विषयांच्या गुणांची एकत्रित बेरीज ३५० असून सदरचे गुण हे ५०० ऐकी आहेत. सदर गुणांचे १०० गुणांत रुपांतर केले असता, ते ७० गेतात, त्यागुके पुढील सत्रासाठी ५०% गुण देण्यासाठी ५० ऐकी ३५ गुण याही घरण्यात यावेत.

सत्र-२ परीक्षेतील गुण (एप्रिल, २०२०) हे खालील तक्त्यात दर्शविल्याप्रमाणे तयार होतील.

विषय	अंतर्गत गुण ४० ऐकी (Internal)	बहिःस्थ गुण ६० ऐकी (External)	एकूण गुण १०० ऐकी
		१० ^{००} +५०	
विषय क्र.१	३०	८+३५=४३	८३
विषय क्र.२	३२	८+३५=४३	८५
विषय क्र.३	३३	८+३५=४३	८६
विषय क्र.४	३५	९+३५=४४	८९
विषय क्र.५	२८	७+३५=४२	८०

यरील तक्त्यात ४० ऐकी अंतर्गत गुण हे सत्र-२ मधील अंतर्गत गुण आहेत. ६० ऐकी गुण तयार करतांना ४० ऐकी सत्र-२ मधील अंतर्गत हे १०^{००} मार्कोमध्ये रुपांतर करण्यात असलेले आहेत, व ५०% मार्गील सत्रातील गुण ३५ गुण घेवून तयार करण्यात आलेले आहेत व अंतर्गत व बहिःस्थ (४०+६०) यांच्या गुणांची बेरीज एकूण गुण १०० ऐकी दर्शविण्यात आलेले आहेत.(५०% अंतर्गत गुणांसाठी ४० ऐकी असलेले अंतर्गत गुण हे बहिःस्थ परीक्षेमध्ये १० या प्रमाणात करण्यात आलेले आहेत.)

- पर्याय-४ : ज्या अभ्यासक्रमास सत्र परीक्षेस अंतर्गत (Internal) ३० गुण व बहिःस्थ परीक्षेस (External) ७० गुण असतील.
- उदा. : सत्र-१ मार्गील परीक्षेतील गुण (ऑक्टोबर २०१९) हे खालील तक्त्यात दर्शविल्याप्रमाणे असतील

विषय	अंतर्गत गुण ३० पैकी (Internal)	बहिःस्थ गुण ७० पैकी (External)	एकूण गुण १०० पैकी
विषय क्र.१	८१	३५	६०
विषय क्र.२	२३	३७	६०
विषय क्र.३	२२	३८	५९
विषय क्र.४	२२	४०	६२
विषय क्र.५	२०	३९	५९

वरील विषयाच्या गुणांची एकत्रित बेरीज ३०० असून सदरचे गुण हे ५०० पैकी आहेत. सदर गुणांचे १०० गुणांत रुपांतर केले असता, ते ६० येतात. त्यामुळे पुढील सत्रासाठी ५०% गुण देण्यासाठी ५० पैकी ३० गुण ग्राह्य घरण्यात यावेत.

सत्र-२ परीक्षेतील गुण (एप्रिल,२०२०) हे खालील तक्त्यात दर्शविल्याप्रमाणे तयार होतील.

विषय	अंतर्गत गुण ३० पैकी (Internal)	बहिःस्थ गुण ७० पैकी (External)	एकूण गुण १०० पैकी
		२०**+५०	
विषय क्र.१	२५	७५+३०=१००	८३
विषय क्र.२	२४	७६+३०=१०६	८०
विषय क्र.३	२०	७३+३०=१०३	८३
विषय क्र.४	२५	७५+३०=१०५	८२
विषय क्र.५	२३	७७+३०=१०७	८८

वरील तक्त्यात ३० पैकी अंतर्गत गुण हे सत्र-२ मधील अंतर्गत गुण आहेत. ७० पैकी गुण तयार करतांना ३० पैकी सत्र-२ मधील अंतर्गत हे २०** माकौमाच्ये रुपांतर करण्यात असलेले आहेत व ५०% मार्गील सत्रातील गुण ३० गुण घेण्यात तयार करण्यात आलेले आहेत व अंतर्गत व बहिःस्थ (३०+७०) यांच्या गुणांची बेरीज एकूण गुण १०० पैकी दर्शविण्यात आलेले आहेत.(५०% अंतर्गत गुणासाठी ३० पैकी असलेले अंतर्गत गुण हे बहिःस्थ परीक्षेमध्ये २० या प्रमाणात करण्यात आलेले आहेत.)

पर्याय-५ : ज्या अभ्यासक्रमास सत्र परीक्षेस अंतर्गत (Internal) ६० गुण व बहिःस्थ परीक्षेस (External) ४० गुण असतील.

उदा. : सत्र-१ मार्गील परीक्षेतील गुण (ऑक्टोबर २०१९) हे खालील तक्त्यात दर्शविल्याप्रमाणे असतील

विषय	अंतर्गत गुण ६० ऐकी (Internal)	बहिःस्थ गुण ४० ऐकी (External)	एकूण गुण १०० ऐकी
विषय क्र.१	३५	३०	६५
विषय क्र.२	३८	३१	६९
विषय क्र.३	३३	३३	६६
विषय क्र.४	५०	३६	८६
विषय क्र.५	५२	३४	८६

वरील विषयांच्या गुणांची एकत्रित वेरीज ३७२ असून सदरवे गुण हे ५०० ऐकी आहेत. सदर गुणांचे १०० गुणांत रुपांतर केले असता ते ७४ (पूर्णकात रुपांतर केल्यानंतर) येतात, त्यामुळे पुढील सत्रासाठी ४०% गुण देण्यासाठी ४० ऐकी ३० (पूर्णकात रुपांतर केल्यानंतर) गुण याही घरण्यात यावेत. कारण सदर पॅटर्न मध्ये मुळातव ६०% अंतर्गत गुणांची पाढत आहे.

सत्र-२ परीक्षेतील गुण (एप्रिल, २०२०) हे खालील तक्त्यात दर्शविल्याप्रमाणे तयार होतील.

विषय	अंतर्गत गुण ६० ऐकी (Internal) प्रत्यक्षात मिळालेले	अंतर्गत गुण ६० ऐकी (Internal) प्रत्यक्षात घेण्यासाठी	बहिःस्थ गुण ४० ऐकी (External)	एकूण गुण १०० ऐकी
		५०'+५०''		
विषय क्र.१	५१	५६+८=५४	३०	८४
विषय क्र.२	५२	५३+८=५१	३०	८१
विषय क्र.३	५५	५०+८=५८	३०	८८
विषय क्र.४	५३	५४+८=५२	३०	८२
विषय क्र.५	५९	५९+८=५९	३०	८९

वरील तक्त्यात ६० ऐकी अंतर्गत गुण हे सत्र-२ मधील अंतर्गत गुण आहेत. परंतु अंतर्गत परीक्षेत ५०% गुण याही घरायाचे असल्यामुळे ६० ऐकी मिळालेले गुण हे ५० ऐकी मिळालेत्या गुणांमध्ये रुपांतरीत करून ५०' या रकान्यात दाखविलेले आहेत. परंतु अंतर्गत ६० गुण घावयाचे असल्यामुळे मार्गील सत्रातील सरासरी ही ४० गुणांऐकी ३० दर्शविण्यात आलेली आहे. ते ३० गुण १० मार्काऐकी रुपांतरीत केल्यास ८ गुण होतात हे गुण अंतर्गत गुणांमध्ये मिळविण्यासाठी १०'' या रकान्यात दाखविलेले आहेत. तसेच ४० ऐकी गुण तयार करतांना ४०% मार्गील सत्रातील गुण ३० गुण घेवून तयार करण्यात आलेले आहेत य अंतर्गत व बहिःस्थ (६०+४०) यांच्या गुणांची वेरीज एकूण गुण १०० ऐकी दर्शविण्यात आलेले आहेत.)

- ६) वरील पर्यायामध्ये दर्शविल्याप्रमाणे सम सत्राचा निकाल तयार करतांना परीक्षेच्या पॅटर्ननुसार संबंधित अभ्यासक्रमाच्या सत्रात जेवढे विषय असतील त्यानुसार गुण तयार करावेत. विद्यापीठाच्या नियमानुसार ग्रेस, अध्यादेश इत्यादीचा वापर करून त्या परीक्षेस जी ग्रेडींग पद्धत (७ Point / १० Point) असेल त्यानुसार निकाल जाहीर करावा व प्रचलित पद्धतीप्रमाणे गुणपत्रके द्यावेत.
- ७) वरील ग्रेडींग पद्धतीचा वापर करून विद्यार्थी सम सत्रांचे काही विषय अनुत्तीर्ण राहिल्यास त्याची परीक्षा महाविद्यालय / विद्यापीठ परिसंस्था / विद्यापीठ विभाग सुरु झाल्यानंतर १२० दिवसाच्या आत घेण्यात येतील.
- ८) वरील पद्धतीचा अवलंब करीत असतांना क्र.३ मधील अंतर्गत गुणांची परीक्षा नसलेल्या अभ्यासक्रमांना जर विद्यार्थी विषम सत्राचा विषय अनुत्तीर्ण असेल तर अशा विद्यार्थ्यांची मागील विषम सत्रातील विषयाची परीक्षा महाविद्यालय / विद्यापीठ परिसंस्था / विद्यापीठ विभाग सुरु झाल्यानंतर १२० दिवसाच्या आत घेण्यात येणार असल्यामुळे सदर विद्यार्थ्यांचे सम सत्राचे निकाल विषम सत्राचा निकाल लागल्यानंतर तयार करण्यात यावेत. जर एखादा विद्यार्थी विषम व सम या दोन्ही सत्राचा विषय अनुत्तीर्ण राहिल्यास त्यास अनुत्तीर्ण विषयांची परीक्षा पुढील सत्राच्या वेळी ऑक्टोबर/नोव्हेंबर, २०२० च्या परीक्षेच्या वेळी द्यावी लागेल.
- ९) ५०% अंतर्गत व ५०% मागील परीक्षेतील या पद्धतीचा वापर करून जर एखादा विद्यार्थी मागील परीक्षेत विषम सत्रात एखादा विषय अनुत्तीर्ण असेल परंतु ५०% अंतर्गत व ५०% मागील गुणानुसार सम सत्रातील सर्व विषय उत्तीर्ण होत असेल अशा विद्यार्थ्यांचा सम सत्राचा निकाल जाहीर करावा व विद्यार्थी विषम सत्रातील विषय १२० दिवसाच्या आत होणाऱ्या परीक्षेत उत्तीर्ण झाला तर सम सत्राचा निकाल बदलण्यात येवू नये.
- १०) वरील पद्धतीने ग्रेडींगचा वापर करून निकाल जाहीर झाल्यानंतर विद्यार्थ्यांस ग्रेडमध्ये सुधारणा करावयाची असल्यास महाविद्यालय / विद्यापीठ परिसंस्था / विद्यापीठ विभाग सुरु झाल्यानंतर १२० दिवसाच्या आत घेण्यात येणाऱ्या परीक्षेत करता येईल.
- ११) ५०% अंतर्गत व ५०% मागील परीक्षेतील या पद्धतीचा वापर करून विद्यार्थी सम सत्रात काही विषय अनुत्तीर्ण राहिला तसेच महाविद्यालय / विद्यापीठ परिसंस्था / विद्यापीठ विभाग सुरु झाल्यानंतर १२० दिवसाच्या आत होणाऱ्या परीक्षेत सम सत्र किंवा विषम सत्रातील काही विषय अनुत्तीर्ण झाल्यास, (ग्रेड सुधारणा करणारे वगळून) अशा विद्यार्थ्यांस पुढील सत्राच्या परीक्षेत ऑक्टोबर / नोव्हेंबर, २०२० च्या परीक्षेत अनुत्तीर्ण विषयांची परीक्षा द्यावी लागेल.
- १२) काही महाविद्यालयांनी मार्च, २०२० मध्ये सम सत्र-२ व ४ याच्या काही विषयाच्या परीक्षा घेतलेल्या आहेत. त्या महाविद्यालयांनी सदरच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यमापन करावे. सध्याची परिस्थिती लक्षात घेता उत्तरपत्रिकांचे मूल्यमापन करतांना वहिस्थ परीक्षकाकडून Moderation करण्याची आवश्यकता नाही. सदर विषयात मिळालेले गुण व ५०% अंतर्गत व ५०% मागील सत्रातील नुसार तयार केलेले गुण यातील जे गुण जास्त असतील ते विद्यार्थ्यांस ग्राहय घरण्यात यावेत. तसेच विद्यार्थ्यांस यानुसार जाहीर करण्यात आलेल्या निकालाची ग्रेड मध्ये सुधारणा करावयाची झाल्यास त्याला सुधा महाविद्यालय / विद्यापीठ परिसंस्था / विद्यापीठ विभाग सुरु झाल्यानंतर १२० दिवसाच्या आत होणाऱ्या परीक्षेस सुधारणा करता येईल.

- १३) काही महाविद्यालयांनी मार्च, २०२० मध्ये विषम सत्र-१ व ३ यांच्या काही विषयाच्या परीक्षा घेतलेल्या आहेत. त्या महाविद्यालयांनी सदरच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यमापन करावे. सध्याची परिस्थिती लक्षात घेता उत्तरपत्रिकांचे मूल्यमापन करतांना बहिःस्य परीक्षाकाकडून Moderation करण्याची आवश्यकता नाही. सदर परीक्षा पूर्ण झाल्या असतील तर विद्यापीठाच्या नियमानुसार निकाल जाहीर करावेत. जर परीक्षा अपूर्ण राहिल्या असतील तर उर्वरीत विषयांच्या परीक्षा ह्या महाविद्यालय / विद्यापीठ परिसंरक्षण / विद्यापीठ विभाग सुरु झाल्यानंतर १२० दिवसांच्या आत घेण्यात याव्यात व तदनंतर निकाल जाहीर करण्यात यावा.

१४) वरील कार्यपद्धती ही उन्हाळी २०२० च्या परीक्षेसाठी पदवी व पदव्युत्तर अभ्यासक्रमांसाठी ज्या विद्यार्थ्यांनी परीक्षा अर्ज सादर केलेले आहेत, अशाच विद्यार्थ्यांना उन्हाळी २०२० च्या परीक्षेपुरतीच लागू राहील.

वरील पद्धतीचा आवश्यकतेनुसार वापर करून ज्या परीक्षांचे निकाल विद्यापीठ नियमानुसार महाविद्यालयांमार्फत जाहीर केले जात असतील अशा परीक्षांचे निकाल महाविद्यालयांनी जाहीर करावेत. तसेच ज्या परीक्षांचे निकाल परीक्षा विभाग, मुंबई विद्यापीठ यांच्या मार्फत जाहीर होत असतील, अशा परीक्षांचे निकाल परीक्षा विभाग, मुंबई विद्यापीठ यांनी जाहीर करावेत.

जपरोक्त माहिती सर्व संबंधितांच्या निदर्शनास आणून द्यावी.

स्थान : मुंबई
दिनांक : 23/04/2020

Yuktal
(डॉ. विनोद पाटील)
संचालक
शिशा व मत्त्यमापन मंडळ

पात्र

प्राप्त, विद्यापीठाच्या विविध ईशानिक विभागांचे संचालक / प्रमुख, संलग्नीत / संचलीत महाविद्यालयाचे प्राचार्य, मान्यता प्राप्त संस्थांचे संचालक / प्रमुख, दूर व मुक्त अध्ययन संस्थेचे संचालक, विद्यापीठाच्या रत्नामिरी व टाळे उपपरिसरांचे समन्वयक व सहायक कलसाधिप

अ) प्रत माहितीस्तव व योग्य कार्यवाहीसाठी अपेक्षित :-

- संघालक, केंद्रीय संगणक सुविधा विभाग, परीक्षा विभाग, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई-९८
 - सर्व उपकुलसचिव, परीक्षा विभाग, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई-९८
 - उपकुलसचिव, नाव नौदणी विभाग, डो.वाकासाहेब आवेदकर भवन, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई-९८
 - उपकुलसचिव/मुख्यलेखपाल, वित व लेखा विभाग, परीक्षा विभाग, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई-९८
 - सर्व वरिष्ठ यंत्रणा नियोजक, केंद्रीय संगणक सुविधा विभाग, परीक्षा विभाग, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई-९८
 - सर्व सहा.कुलसचिव, परीक्षा विभाग, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई-९८
 - सर्व यंत्रणा परिचालन अधिकारी, केंद्रीय संगणक सुविधा विभाग, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई-९८
 - समन्वयक एमकेसीएल, परीक्षा विभाग, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई-९८

३) प्रति यादितीसाठी व्यवेषित :-

- उपकूलसविषय, (जनसार्वक) परीक्षा विद्याग, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई-१८
 - उपकूलसविषय, कुलगुरु कार्यालय, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई-३२
 - मा.कुलगुरु/प्र.कुलगुरु/कुलसविषय/वित व लेखा अधिकारी यांचे स्वीय सहायक, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई-३२
 - संचालक, परीक्षा व मूल्यापण मंडळ यांचे स्वीय सहायक, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई-१८